

דף סיכום בחינה

מזהה בחינה: 001000270360 מזהה סטודנט: 243426

שם קורס: תולדות המחשבה המדינית

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון
1	15.00	15.00
2	15.00	5.00
3	10.00	10.00
4	10.00	10.00
5	10.00	10.00
6	10.00	10.00
7	10.00	10.00
8	10.00	10.00
9	10.00	10.00
10	10.00	
11	10.00	
12	10.00	
13	10.00	
14	10.00	

ציון בחינה סופי : 90.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

***** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "ג'יבריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat *****

99-152-01

תולדות המחשבה המדינית - פרופ' משה הלינגר. מתרגלת: ד"ר לורן דגן-עמוס
תשפ"ג סמסטר ב' מועד ב

משך הבחינה שעתיים
ללא חומר עזר מלבד דף טיוטה ועט
המלצה: התחילו עם השאלות הקצרות וסיימו אותן בשעה הראשונה.

חלק א : ענו על שאלות החובה (50 נקודות. היקף התשובה עד כחמישים שורות). זמן לתשובה 45 דקות עד שעה.

"משנתם של אפלטון ושל אריסטו השפיעה על ההגות בתקופות שונות בהיסטוריה"

חלק ב : ענו על 5 שאלות קצרות (10 נקודות לשאלה. כל שאלה כ-10-15 שורות). מומלץ להתחיל לענות על השאלות הללו. זמן לחלק זה כחמישים דקות.

בהצלחה!

אפלטון פילסוף מאתונה היה תלמידו של סוקרטס. אחרי מותו של סוקרטס על ידי אדם מהעם אפלטון הושפע מאוד והשתנתה שיטת מחשבתו.

הוא היה מתמטיקאי וחשב "מהכלל לפרט" כי אם התקיים הבן אדם או לא, המתמטיקה קיימת.

תקופה ראשונה: תפיסות ודברים ממה סוקרטס אמר. הוא השתמש בדיאלוגים של סוקרטס והסתמך עליהם.

תקופה אמצעית: הוא התחיל לשלב את התפיסות והמחשבות שלו. אחת מהתפיסות הכי חשובות התקופה זו הינה ה"מדינה" אפלטון ציין מה הוא חושב על ה"מדינה" האידיאלית מזווית ראייתו. הוא חשב שמדינה אוטופית היא מדינה שבה המדינה מעל כולם והשמרנים ששומרים עליה חשובים יותר מהעם שדואג רק לעצמו. יש מלך במדינה זו. השומרים הפילוסופים מעל השומרים הלוחמים, וכל השומרים דואגים למדינה והעם דואג רק לעצמו. אפלטון חושב שמי שדואג למדינה הוא בעל מעמד יותר חשוב ממי שדואג לעצמו.

תקופה אחרונה: השני ה-20 האחרונים מחייו. אחרי שנסע בעולם הוא חזר לאתונה ובנה "אקדמיה" ומקדון היה אחד מתלמידיו. בתקופה זו הוא חיבר אחד מהחיבורים החשובים שלו שנקרא "חוקים". בתקופה זו, שיטת חשיבתו של אפלטון השתנתה משיטתו בתקופה האמצעית.

אפלטון האמין שכל אזרח צריך לדאוג למדינה ושלא יהיה לו קניין ולא חיים אישיים כי חיים אישיים וקניין גורמים לאיבוד ריכוז והתנגשות אינטרסים של האזרחים. הוא האמין ששלילת בדרים אלו גורמת לאזרחים להתרכז רק באינטרס המדינה ולדאוג רק לה.

15

אריסטו הוא פילסוף, הוא בין שמרן ללירבלי, הוא האמין שלכל בן אדם זכות לקניין וחיים אישיים ומשפחה. הוא חשב ב"פוליטיקה" שהאזרחים והלוחמים וכולם צריכים לדאוג למדינה אך כל בן אדם זכאי לקניין וחיים אישיים, הוא האמין שדברים אלו גורמים לבן אדם להיות יותר חזק ולאהוב את המדינה ולדאוג לה. אריסטו ב"אתיקה" האמין בתפיסה "מהפרט לכלל" והוא עסק בטבע וביולוגיה, אריסטו האמין שלולא קיום הבן אדם והטבע, לא היה מדע וביולוגיה.

5
(2)

אפלטון חושב "מהכלל לפרט" - מתמטקאי.

אריסטו חושב "מהפרט לכלל" והיה מתעסק וטבע וביולוגיה.

הם דומים בשיטת הדיאלוג.

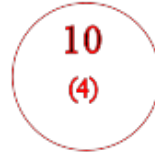
שנהם נותנים חשיבות משמעותית למדינה אך אפלטון חושב ששליטת הזכות לקניין וחיים אישיים שומרת על אותו אינטרס של הושמרים והוא לדאוג למדינה בלי איבוד ריכוז מטעם הקניין והחיים האישיים. אריסטו כן נותן חשיבות משמעותית למדינה אבל הוא גם מאמין בזכות השומרים לקניין וחיים אישיים ומשפחה.

10

אפלטון היה המורה של אלכסנדר מקדון שהיה אחד מהמנהיגים הגדולים בזמנו והשפיע עליו.

אריסטו השפיע על הרבה הוגים מאוחרים בתפיסתו השמרנית ליברלית. חיבוריו בטבע וביולוגיה הם בעלי חשיבות משמעותית. החיבוריו "אתיקה" ו"פוליטיקה" השפיעו גם על ההוגים המאוחרין ועל חלק מתפיסות בדתות שונות.

FYI: אריסטו נחשב כאחד מהנביאים הגדולים והחשובים בדת הדרוזית. תפיסותיו ודבריו בעלי חשיבות גדולה אצל הדרוזים והם מסתמכים עליו בהרבה תפיסות כמו "החיים אחרי מוות".

ליאונרדו דה וינצ'י, איטלקי, אומן שעסק במדע, מתמטיקה ואומנות. צייר אחד מהציורים המפורסמים בימינו, המונליזה. חוץ מהאומנות, ליאו אהב מאוד את עולם המתמטיקה והטבע וגוף האדם.

שייקפסיר, זמן לידתו אינו ידוע, הוא כותב אנגלי שנחשב כאחד מהדמיות הגדולות המשפיעות בעולם התיאטרון והאומנות. חיבר וכתב סיפורים פופולריים מהם הסיפור היפה רומיו ויוליה. אופן כתיבתו היה אופטימי והשתנה אחרי מותם של בנו ואבו, הכתיבה שלו הפכה לטראגידית ועצובה.

הסופיסטים התמקדו בחשיבה ואסתטיקה וידע. הם חשבו שכל בן אדם צריך לראות מזווית הראייה האישית שלו וזוהי האמת שלו, מה שהוא רואה. הסופיסטים מאמינים שהבן אדם הוא מרכז העולם ובעל חשיבות עליונה.

סוקרטס חלק על עיקרי הסופיסטים כי הוא חושב שהם בני אדם עם רעיונות ולא אמת, הוא חושב שיש לסופיסטים רעיונות מקובלות וכלליות ולא אמת מוחלטת ונכונה באופן מלא.

לסופיסטים היה שתי דורות: הדור הראשון (דור האבות) והדור השני (דור הבנים):

הדור הראשון מאמין שהאמת היא מה שכל בן אדם רואה וחושב לעצמו מזווית הראייה שלו.

הדור השני עסק בתפיסה חברתית שעל כל בן אדם להתנהג לפי החברה שהוא משתייך אליה ועלינו לראות כל בן אדם לפי החברה שהוא בא ממנה.

10
(6)

1. מנהג תקדים חזק - אדמונד ברק: ברק מדבר על מנהג כתקדים חזק וכי האנשים שהיו לפנינו חכמים מאוד ועלינו לעשות כמו שהם עשו ולהאמין בדבריהם. אכן יש ביקורת על תפיסה זו כי עולה השאלה "אם יוצרו מנהגים חדשים עם הזמן שמתחלף, האם להסתמך על מנהגים מהעבר בזמן הנוכחי?"

2. היררכיה - שטראוס: שטראוס מדבר על חשיבות ההיררכיה ומאמין ב"אליטה" מהאנשים שעליהם להנהיג את העם. הוא חושב שעל העם לבחור ולסמוך על האליטה להנהיג אותם. אכן יש ביקורת על דבריו כי ההיררכיה פוגעת בעקרון השוויון.

3. אי שלמות האדם - פרויד: פרויד האמין שהבן אדם מטבעו וכי ההתנהגות הרעה באה מטבעו של האדם. אכן יש ביקורת על מה שפרויד חושב כי עולה השאלה "הבן אדם שמגיע לטרור כפתרון אחרון אחרי שניסה כל דבר שהוא יכול לעשות, האם הוא רע מטבעו או הפך לרע?"

4. אמת מוחלטת.

לדעתי, תפיסות אלו דומות בהשפלה וזלזול במוח האנושי. האמונה במה הקודמים אמרו ובחירת אליטה להנהיג את העם רק כי הם "אליטה" וכי בני אדם רעים מטבעם כל אלא תפיסות שמזלזלות באינטלגנציה של המוח האנושי שיש לו אפשרויות בלתי מוגבלות להתפתח ולקבוע מנהגים ומנהיגים חדשים ומוצדקים.

השוני בין תפיסות אלו הוא שיטת השמרנות, ברק מסתמך על מנהג מהקודמים, שטראוס מאמין בהיררכיה ואליטה בזמן הנוכחי ופרויד מאמין שלכל הזמן האדם רע מטבעו. פרטים מסויימים כמו זמן הם השוני בין התפיסות האלו.

הרנסנס הוא תקופה שבה אנשים נתנו פחות חשיבות לדת ודברי קודש והתנגדו לתפיסות ועקרונות ימי הביניים. בתקופת הרנסנס אנשים חשבו שהבן אדם הינו מרכז העולם ובעל חשיבות עליונה. בתקופה זו התרחשו 5 מהפכות חשובות כתוצאה למחשבות שהיו בתקופת הרנסנס. אנשים התחילו לחשוב על הדת ולהפחית מחשיבות הכנסייה ודברי הקודש. בתקופה זו החילון התחיל להתרחש כי אנשים הגיעו למצב שהם לא מאמינים בדברי קודש ובאלוהים והאמינו שבן אדם הינו חופשי להאמין במה שהו רוצה ולעשות מה שהוא רוצה. האנשים גם רצו לדעת ולראות בעיניהם האמת. כמו הגיאוגרפיה, הם התחילו לנסוע לרחבי העולם. וגם אסטרונומיה, הם התחילו גם לחקור השמיים והכוכבים. אנשים האמינו במה שהם רואים ולא במה הקודמים אמרו להם.

המהפכה הדתית: החילון התחיל להתרחש, אנשים לא האמינו בדברי קודש ובכנסייה. אלא במה הם רואים.

המהפכה הפילוסופית: האנשים התחילו לחשוב שהבן אדם הינו מרכז העולם ולא אלוהים.

המהפכה הגיאוגרפית: אנשים התחילו לחשוב על העולם והגיאוגרפיה והתחילו לנסוע וללכת למסעות רבים לחקור את העולם ולצייר מפות לפי מה שראו בעיניהם ולא לפי מה אמרו להם.

המהפכה האוסטרונומית: אנשים התחילו לחקור את השמיים והכוכבים והתפתחו בתחום במדע.

המהפכה המדעית: אנשים התפתחו בכל תחומי המדע וחשבו בצורה שונה מהקודמים להם.

תשובה עבור שאלה מס' 14 (10 נק' - שאלת בחירה 5/10)

ג'ון לנון - זמר אמרקאי שהיה בביטלס, הוא ידוע בשיריו על אחווה ושלווה ושוויון. נהרג על ידי מעריץ שטען שהוא הושפע מספר.

בוב דילן- זמר אמרקאי שהשתמש בשיריו לעודד אחווה ושלווה.

בוב מרלי- זמר ג'מאיקני ששר על שלום ואחווה ושוויון והשפיע על העם דרך השירים שלו. הוא זמר מאוד אהוב ומוכר עד לימינו. אפילו הליבוש של בוב מרלי מפורסם עד לימינו, זמרים וצעירים הושפעו משיריו ודבריו על שלום ואחווה. הוא נחשב כדמות חשובה בג'מייקה.

10
(9)